

Dan posvećenog života, 2021.

„Gospodine, ti sve znaš!“

(Iv 21,17)

Poštovani redovnici, poštovane redovnice,

pred vama sam samo kao vjernik, kao prezbiter koji se na svoj način želi otvoriti, oslušivati i prepoznati što Duh govori tebi, meni, Crkvi. Stoga bih volio da ovaj tekst prihvatite samo kao jedan prilog, kao jedno promišljanje, nekome možda pomoć, nekome informacija, nekome možda poticaj da nešto u tome vidiku napravi.

Valja nam se iznova vraćati na ono temeljno, temeljne činjenice, koje su počesto svima dobro poznate, ali na žalost rijetko življene, izrijetka ozbiljno shvaćane, sve dok ne dođe „voda do grla...“. Jedna od tih činjenica, prerečena u pitanje, jest: Što meni/nama predstavlja/jest riječ Božja, evanđelje? Kako se s njome ophodim, na kojem je mjestu – desetom, osmom, petom... prvom na ljestvici mojih prioriteta? Jesam li se zapitao što ću ja s evanđeljem, i ono važnije što evanđelje može sa mnom?

Svakoga dana pozvani smo na obraćenje (obraćanje) riječi Božjoj i na taj se način osposobiti da Ga doista čujemo, a čuti Riječ Božju je preduvjet obraćenja, nasljedovanja. Zasigurno da je svakome jasno kako čuti riječ i Riječ Božju, ne znači samo čitati, istraživati, proučavati i polako se umišljeno odnositi prema bogoduhom sadržaju time što mislim da je moje razumijevanje ili pak tumačenje evanđelja iznad onoga što je Kristova riječ, riječ evanđelja i Kristovih svjedoka, apostola te, mogu je i mimo nje. Stoga je bitno pitati se kako se postavljam prema Radosnoj vijesti – da li mi je ona izazov, da li mi je ona poruka pred kojom se opredjeljujem ili ne opredjeljujem, mijenjam ili otklanjam njen utjecaj na moj život. Da bismo mogli razumjeti njenu srž – spasenjsku radost Radosne vijesti, mora se dogoditi promjena srca, srca koje se *pretvorilo u uho*, „da poslušam što mi to Gospodin govori“. Nije na prvome mjesto što o evanđelju znamo, neko kako pred evanđelje dolazimo. Znati evanđelje ne znači i obratiti se evanđelju. Evanđelje se može znati i bezbožnički, a čuti se može samo vjernički. Evanđelje zapravo zna samo onaj koji mu se obratio, ostali njime samo rukuju...

Živeći u svijetu koji kao da ide svojim putem, a Crkva kao da ostaje izvan vremena i prostora, unatoč tome što znamo i naviještamo da je Bog postao čovjekom – utjelovio se, sasvim je legitimno u toj situaciji pitati se: „Po čemu se kršćanin razlikuje od ostalih ljudi i što ima više od njih?“ Odgovor bi bio: „Ne razlikuje se od ostalih ljudi i nema ničega više od ostalih, osim što je čuo jednu novost, jednu poruku – Radosnu poruku/vijest, kojoj je povjerovao, koju glasno izriče, po kojoj se daje od svijeta prosuđivati i koja njega i svijet oko njega stavlja pred najdublja pitanja, koja su ljudima u konačnici jedino važna, koja pokreću život, a Krist po nama im želi i treba pružiti odgovor. Pitanja glase: „Zašto je važno i što to znači ljubiti čovjeka i to ljubiti do umiranja za njega... ili ga ipak žrtvovati za svoje interese ...ili ga izbjeći radi svojih sigurnosti i komoditeta; zašto pred sobom, kao normu, kao jedino mjerilo istinski kršćanin ima Krista, i zašto je baš on naš „Put, i Istina i Život“? Ta i mnoga druga pitanja utemeljena na Evanđelju, kršćanina – sve nas, vraćaju na početke naše vjere, na prihvaćanje ili pak neprihvatanje onih temeljnih značajki Boga kojega nam je njegov Sin objavio, da je on čovjekoljubac i Spasitelj, a mi svojim krhkim životima tome smo svjedoci! Valja biti i ovoga svjestan: svijetu to naše svjedočanstvo nije nezanimljivo i ono donosi plodove, samo što za to djelovanje i za te plodove – koje ne treba pošto-poto očekivati – treba imati oči, prosvijetljene i vođene Božjom mudrošću, mudrošću križa Kristova.

Gospodin nas između ostalog treba i kao hrabre... koliko se danas drži do hrabrosti, smjelosti, koliko su na cijeni oni koji se čvrsto opredijele za praktično – življeno kršćanstvo i za dosljedno nasljedovanje i življenje Kristova nauka? Mladaj je ženi potrebna velika odvažnost da se odluči iznijeti treću ili četvrtu trudnoću i roditi dijete... slično je i sa pozivom na posvećeni život u našem sekulariziranom svijetu... Općenito je potrebna velika hrabrost da bi se mogla zastupati mišljenja i načela koja izlaze iz određenog trenda... teško je izaći iz „rijeke kojom svi plivaju“, odvažno izreći nešto što se smatra ispravnim... hrabrost je okrenuti leđa onom što nas jednostavno „utapa u masi“ u kojoj postupno gubimo individualnost i postajemo samo broj koji upotpunjava svotu. Biti hrabar znači odlučno i nepokolebljivo stajati iza svojega uvjerenja – ako ga imamo – i uz cijenu neshvaćanja i poruge, ili potpuna isključenja iz određenog kruga ili društva. Razmišljati i ponašati se drukčije – ne skriveno i zaštićeno, nego jasno i nezaštićeno – danas je hrabar čin. Hrabrost pretpostavlja ranjivost, biti hrabar znači moći prihvatiti ranjenost – a ranjenost je sve ono što se u nama i s nama događa protiv naše volje. Hrabrost je spremnost na umiranje, spremnost za pad, za umiranje u borbi. Stoga je mučeništvo stvarni i najviši čin hrabrosti.

Važno je znati i živjeti sljedeće: u središtu kršćanske hrabrosti nije ideja ili sistem, nego osoba Isusa Krista i njegov život na zemlji... koji je Božji provokator, izazivač krize... odnosno stalno nam daje do znanja da, ako smo njegovi učenici – ne možemo ostati neutralni, po strani... moramo se odlučiti i zauzeti stav: „Tko nije sa mnom, protiv mene je, i tko sa mnom ne sabire, rasipa“ (Mt 12,30).

Prema riječi apostola Petra trebamo dati odgovor svakomu tko nas pita za nadu koja je u nama, koja nas ispunja. Jesmo li na to spremni, jesmo li svakodnevno otvoreni tome poslanju, toj zadaći, tom upitu koji nam svijet – direktno ili indirektno postavlja, osluškujem li i prepoznajem li znakove vremena ili se vrtim oko nekih svojih „špranci/obrazaca ponašanja“... U tome je važno i sljedeće: otvorenost na dijalog – a to znači: s poštovanjem znati i htjeti saslušati zašto je netko drugačiji, zašto drugačije misli, ponaša se, zašto njemu određene vrednote i sâm Bog objavljen u Isusu Kristu nije u prvome planu... znati i druge držati sposobnim za istinu i ako smo s drukčijima, onda to znači da smo sposobni i spremni još uvijek učiti i također ispravljati sami sebe.

Sve to se događa i treba događati: Danas. Naime, Uskrsli Krist nije svoju prisutnost obećao tek za budućnost, nego je već bio usred njih. Učenici ga nisu prepoznali po poznatim crtama lica, nego po njegovu znakovnom djelovanju. Kada se Petar sa svojim prijateljima vratio iz uzaludna ribolova jedne dugačke noći, Isus je stajao u jutarnjem sivilu neprepoznat na obali. Tada im je savjetovao da protivno iskustvu stručna ribara još jednom bace mreže po svijetlom danu, i to s 'desne', prave strane. I kada su se mreže u kratkom vremenu toliko napunile ribama da ih se jedva moglo izvući, oni su znali: „Gospodin je!“ Krist nije među nama prisutan samo kao čovjek patnje u mnogim siromasima, bolesnicima i beskućnicima naših dana nego pobjednički i čudotvorno korača i kroz naše vrijeme: „Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji.“

Susret Isusa i Petra na Tiberijadskom jezeru protkan je jednim pitanjem: „Šimune Ivanov, ljubiš li me?“ (usp. Iv 21, 15). Ne pita ga o sposobnostima, dotadašnjoj vjernosti, pobožnom životu itd. Sve to može biti jedan vid odgovora na temeljno pitanje o ljubavi. U susretu s ljudima Isus vrlo brzo prispijeva do najdubljih temeljnih pitanja i stvarnosti. Petar, poput nas, nije mogao odgovoriti: „pa dokazao sam ti da te volim“. Bilo je drugačije... Središte Petrova odgovora jest ono *ti znaš: Gospodine, ti znaš da te volim*. On se poziva na Isusovo poznavanje i znanje, ne na svoje dokaze. Dovoljno je Kristu da mu Petar nesigurna srca veli: *Volim te*, i to vrijedi unatoč tome što „znam da sam u stanju opet te zatajiti“. Upravo je nevjerojatno kako se Gospodin bori za onoliko ljubavi koliko mu jedno ljudsko, Petrovo, srce može dati! Čini se da Isusu nije do toga da trostrukim pitanjem podsjeti Petra na njegovo trokratno zatajenje pa da zatim čuje odgovor nove vjernosti: izgleda da je Kristu stalo samo do toga da čuje i primi odgovor ljubavi, ništa drugo.

Oko toga u konačnici kruži život i djelovanje Bogu posvećenih osoba. I naš, tvoj, moj odgovor, obilježen je pridržajima i ograničenjima, jer imamo na pameti vlastitu slabost koju pred Gospodinom možemo sažeti u Petrov: „Ti znaš...tebi je sve znano“. Unatoč tome ostaje na snazi do kraja Kristova riječ: *Pasi ovce moje!*

U svakom je vremenu glavni izvor i nadahnuće života Crkve bila i ostala riječ Božja, koja omogućuje i oblikuje život koji se iskazuje u duhovnom iskustvu Kristovih učenika: u vjeri koja (se) živi u liturgijskom slavlju, osobnoj i zajedničkoj molitvi, istinskoj i nesebičnoj brizi za siromašne, bijedne, bolesne, napuštene, duhovno prazne, očajne..., potom u odgojnom i obrazovnom radu, u cjeloživotnoj filozofsko-teološkoj formaciji, a također u (umjetničkom, književnom, medijskom...) stvaranju... a što je sve trajan odaziv Božjem pozivu te spremnost živjeti iz punine vjere.

Sv. Terezija Avilska u svome djelu o *Prijateljstvu s Bogom* iznosi sljedeću misao: „Molitva po momu mišljenju nije ništa drugo do boravljenje kod prijatelja s kojim se često i rado sastajemo da bismo s njime govorili jer smo sigurni da nas ljubi.“ Gdje i kada se to rado(sno) sastajemo s Gospodinom, gdje nam se to Bog dao prepoznati kao prijatelj? To je euharistija – sakrament ljubavi Boga po Sinu u Duhu Svetom prema i za čovjeka, za otkupljenje i preobrazbu svega stvorenoga. Euharistija je i znak prijateljstva koje podrazumijeva slobodu, slobodan pristup. Krist je dragovoljno dao svoj život za svoje prijatelje, time i on od svojih prijatelja smije očekivati da ga se sjećaju, da vjerno sačuvaju njegovu ostavštinu, da odsutnoga prijatelja uvijek i iznova čine prisutnim svjedočanstvom svoga života. Znam, da nas svakodnevica vuče, trga i tako prijateljstvo s Kristom potiskuje, ali – ako smo s njime u prijateljskom odnosu, ako se sastajemo s „Onim koji nas ljubi“ – onda i kada mi nismo tu, on jest tu, jer je prijatelj i u našoj odsutnosti može stanovati kod nas. Sakramentom ljubavi, u znakovima kruha i vina... Krist ulazi u našu ravnodušnost i rastresenost, naše „nemam vremena“, i podsjeća nas da je on za nas i Raspet i Uskrsli i Proslavljeni.

Još je nešto važno istaknuti. Euharistiju, a time i Kristovu prisutnost, pogrešno bi se shvaćalo kada bi je se zamišljalo kao povlasticu, kao privatni odnos pobožne duše. Prijateljstvo s Kristom ne može biti isključivo, ono nije povlastica nekih elita, istomišljenika, ono je poziv na usmjeravanje na druge, na zapostavljene koji su u tom stanju poradi svoje krivnje ili je to propust drugih bilo na razini sablazni ili pak nisu čuli za Krista. Zašto je to važno? Postoji jedan temeljni odgovor na to – Isus Krist je svojim životom i smrću postavio konačno Božje „da“ ljudima – i to valja nastaviti, ostvarivati to „da“ u odnosu na druge, i ondje gdje postoje komunikacijske prepreke, gdje je teško prodrijeti do srca ljudi... Da li i kako je to moguće? Odgovor je u sljedećem: U mjeri u kojoj svatko od nas ulazi u prijateljstvo s Kristom uranja i u zajedništvo s onima koji su Kristovi prijatelji i koji to žele biti. Tu dolazimo do stvarnosti koja je jako bitna u djelovanju danas, u današnjem svijetu, a to je autentičnost – vjerodostojnost, koja svoj osnov nalazi u Kristovim riječima: „Ovo je moja zapovijed da ljubite jedni druge kao što sam ja vas ljubio.“ (Iv 15,12).

Priredio:

Anđelko Koščak, svećenik Varaždinske biskupije